

KISMOTOR

A VILLAMOS KISMOTORGYÁR DOLGOZÓINAK LAPJA

III. évfolyam 3. szám.

1959. március 16.

ADYs

A CSILLAGOK CSILLAGA

SOHSE HULL LE A VÖRÖS CSILLAG:
NAP, HOLD, VÉNUSZ LEHULLOT RÉGEN
S Ő DÖLYFÖL A KELETI ÉGEN.

SOHSE VÖRÖS A HULLÓ CSILLAG
RÓZSÁS, ZÖLD, LILA, KÉK VAGY SÁPADT
SZETZÉLME AZ ÉGI VILÁGNAK.

HULLÓ CSILLAG, HULLJ, HULLJ, ROGYÁSIG,
EZER ESÉSSSEL, EZER ZAJJAL:
EGY CSILLAGBÓL IS JÖHET HAZNAL.

VÖRÖS CSILLAG, RAGYOGJATRÓNOLJ,
MIÓTA EMBER NÉZ AZ ÉGRE,
VÖRÖS CSILLAG VOLT A REHÉNYE.

A NAGY OKTÓBERI SZOCIÁLISTA FORRADALOM követői

"Mióta ember néz az égre,
Vörös csillag volt a reménye."

Ady.

1917. Több mint három éve tartott már a világháború. Az ember anyag vesztéség óriási volt. A dolgozók százezrével véreztek idegen érdekekért, milliószámra nyomorogtak sanyaru életkörülmények között. Tudták már, hogy Oroszországban forradalom van. Lenin pártja vezetésével az orosz munkásosztály győzelemre vitte a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ügyét. Oroszország példát adott az egész világnak. Magyarországra sokan hazatértek olysnok, akik évekkal szelött hadifogságba kerültek, átérték a forradalmat, megismerték a kommunista tanokat, látták Lenint, vagy éppen beszéltek is vele. Tőle és a többi kommunistától tanulták meg, hogy mi a teendő.

Ebben az időben és méginkább az 1918-es évben bomladozott a monarchia fegyveres ereje is. A hadsereg alakulatai számos helyen megtagadták az engedelmességet, sőt sok helyen fegyveres ellenállásra is sor került. Ezek közül a pécsi katonai lázadás a legnevezetesebb, /1918. május/. A munkások és szegényparasztok egyre inkább követni akarták az orosz példát. A Szociáldemokrata párton belül egyre erősebb hangot kapott a forradalmi balszárny. Ugyanekkor nagy lendülettel kibontakoztak a Monarchia elnyomott népeinek nemzeti mozgalmak is. 1918. október 28-án megalakult a független Csehszlovákia, 29-én pedig Jugoszlávia. Magyarországon is jelentős események történtek.

A háborús szenvedések és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom nyomán kialakult forradalmi helyzet hatására október 30-ról 31-ére virradó éjjel Budapesten kitört a forradalom. A nép vette kezébe a hatalmat. A katonák lecseverték sapkájukról a habsburgjelvényes sapkarózsát és helyébe tűzték a forradalom hirtelen támadt jelvényét az őszirózsát. A forradalom örömmámora azonban nagyon rövid ideig tartott. A tényleges hatalmat a tanácsok tartották a kezükbe, de a kormányzó, végrehajtó hatalmat önként átengedték a burzsoá kormánynak és így függő helyzetbe kerültek.

Károlyi Mihály, aki a polgári demokratikus forradalom után miniszterelnök lett, a forradalmi mozgalom elfojtására törekedett. Eleinte még a királlyal sem szakított és csak a tömegek nyomására járult hozzá a független magyar köztársaság kikiáltásához /Nov. 16/. Ezt a politikát támogatta a Szociáldemokrata Párt áruló vezetősége is, amely igyekezett leplezni a Károlyi kormány burzsoá jellegét, sőt részt vett annak terrorakcióiban is. A polgári forradalmat követnie kellett a proletárforradalomnak. Szükség volt új, marxista-leninista forradalmi munkaspártra. Így született meg 1918. nov. 20-án Budapesten a Kommunista Magyarországi Pártja.

A KMP.-től legjobban a szociáldemokrata vezetők réttentek meg. Kétségtelen volt, hogy a tömegek érdekeit a kommunisták szolgálják. A kommunistáknak négy hónapig kemény harcot kellett vívniuk a polgári forradalom egyre tehetetlenebbé váló vezetőivel. Az egyre erősödő kommunista mozgalom félelemmel töltötte el a szociáldemokrata vezetők mellett a burzsoáziát is, és 1919. febr. 21.-én provokációs vádak alapján börtönbe vetették a KMP. vezetőit. De a közhangulat a kommunisták mellé állt.

1919. márc. 19.-én az antant nevében Vyx alezredes jegyzéket adott át a kormánynak. Ebben közölte a párizsi békeértekezlet határozatát, amely újabb - zömmel magyar lakta - területek, többek között Makó és Debrecen átadását is követelte. Ez a jegyzék az antantbarát burzsoá kormány politikájának a csődjét jelentette. A kormány kénytelen volt átadni a hatalmat a szociáldemokrata pártnak. Az SZDP. vezetők megtárgyalták az új helyzetet. Többségük a proletárhatalom belülről való aláadásá-

nek titkos szándékával a kommunistákkal való megegyezés mellett döntött. Hajlandók voltak átadni a hatalmat. Az SZDP. vezetői bementek a kommunistákhoz a börtönbe és ott szövetséget kötöttek velük.

1919. március 21-én egyesült a kommunista és a szociáldemokrata párt és létrejött a **MAGYAR TANÁCSKÖZTÁRSASÁG.**

A két párt egyesülése azonban úgy, ahogy végrehajtották súlyos hibának bizonyult. Az SZDP. sorait ugyanis nem tisztították meg az áruló elemektől. Gyakorlatilag a KMP. beleolvadt az SZDP.-be. Így a Magyar Tanácsköztársaság nem rendelkezett valóban forradalmi vezető párttal. Ennek a ténynek később súlyos következményei voltak.

A Magyar Tanácsköztársaság kikiáltását a magyar nép határtalan lelkesedéssel fogadta. Magyarországon első ízben dőlt meg a kizsákmányoló osztályok uralma, a magyar dolgozó nép először lett gazda saját hazájában. A győztes magyar munkásosztály büszke örömmel zárkózott fel nagy szövetségéhez, az orosz proletáriátushoz.

Az irányítást a magyar munkásság nevében a Forradalmi Kormányzótanács vette át. Már az első napoktól kezdve megindult a gazdasági, állami, kulturális élet új alapokon történő átszervezése. Minden hatalom, így a törvényhozói, végrehajtói és bírói hatalom a Munkás-, Katona és Földművestanácsokat illette meg. A legfőbb hatalmat a Tanácsok Országos Gyűlése gyakorolta. 1919. április 7-én, az első választásokon az ország népe hitet tett a tanácshatalom mellett.

A politikai változásokkal párhuzamosan a tanácshatalom intézkedéseivel megkezdődött a társadalom szerkezetének és a gazdasági életnek gyökeres átalkítása. Eltörölték a csendőrséget és rendőrséget, helyette Vörös Őrséget hoztak létre. Feloszlatták a burzsoá osztálybiróságot és helyébe forradalmi törvényszékeket, munkásbiróságokat szerveztek. A földbirtokosok, kapitalisták, szolgabírák, tábormokok helyébe mindenütt a munkásság, a dolgozó parasztság és a haladó értelmiség foglalta el.

A Tanácsköztársaság ítéletet mondott a magyar föld népének ézerév óta folyó nagy perében is. A Tanácsköztársaság minden ellenszolgáltatás nélkül kisajátította a szűz holdon felüli birtokokat. Köztulajdonba vették a 20 munkásnál többet foglalkoztató gyárat, bányákat, közlekedési üzemeket. Bevezették a nyolcórás munkanapot, 30%-al emelték a munkabéreket.

Az előkelő nagy lakásokat kisajátították. A Rózsadomb előkelő villáiba, a belváros 6-8 szobás lakásaiba dolgozók költöztek. Rövid idő alatt mintegy harmincezer proletárcsaládot juttattak megfelelő otthonhoz. Új vendégekkel népesültek be azon a nyáron a Balatoni üdülők, az urali kastélyok, az előkelő vendégek számára épített luxusszállodák is. Nem az urak, mint azelőtt, hanem a dolgozók mentek nyaralni.

Nagy erőfeszítéseket tett a tanácskormány azért is, hogy a kultúra kinccseit az egész nép számára hozzáférhetővé tegye. Kötelezővé tették a nyolcosztályos iskola elvégzését. Felemelték a tanítók fizetését. A munkás és parasztfiatalok előtt megnyitották az egyetemek, főiskolák kapuit.

A magyar nép - megmutatva erejét ellenségeinek - lelkes örömmel vette birtokába hazáját: a Magyar Tanácsköztársaságot.

De nem nyugodtak bele ebbe a rebló burzsoá hatalmak. Nem nézték tétlenül, hogy Európa szívében egy kis nép bebizonyítsa: csak a tőkésnek nélkül szép az élet.

A burzsoá nagyhatalmak, amelyek 1917. november óta szüntelen ijedelemmel vették tudomásul az orosz proletárforradalom győzelmét, megrettenve figyeltek fel arra, hogy a munkásság Magyarországon is kezébe vette a hatalmat. Azonnali fegyveres beavatkozásra szánták el magukat és elhatározták, hogy a román, cseh és jugoszláv burzsoázia csapatainak segítségével számolnak le a Magyar Tanácsköztársasággal. Dél felől megjelentek a nagyhatalmak haderői, franciák, angolok, olaszok. Az ő kezükbe került Szeged is. Ott Szegeden a burzsoá haderők árnyékában szervezkedett a magyar földesurak és nagytőkés ellenforradalma. Északról és Keletről a cseh és a román burzsoázia seregei igyekeztek elárasztani az országot. A csehek Salgótarjánt veszélyeztették. Önvédelmi harcra volt szükség. Es akkor megmozdult Budapest munkássága és példája nyomán a haza védelmére kiállt a nép.

A salgótarjáni bányászok önfeláldozó harcban megvédték Salgótarjánt. E győzelem után megkezdődött a Magyar Vörös Hadsereg támadása. A Vörös Hadsereg

bár harcát megehezítette a hiányos fegyverzete és az, hogy még mindig sok volt a tisztikarban az áruló - egymásutáni győzelmeiket aratva haladt előre a cseh és román harcvonalon. Harcát segítette a kárpátukrán, cseh, szlovák, román dolgozók együttérzése.

Addig míg a nép élethalálra védte a hazát az ellenséggel szemben, az urak a magyar grófok és tőkésék, mint mindig most is az ellenség kezére játszottak. A kalocsai érsekség lázadást szervezett a dunapataji és más dunántúli falvak kulákjai között. Budapesten is ellenforradalmat próbáltak kirobbentani. A fegyverbe kelt munkásosztály csak kemény kézzel tudott az uri rend megszállotjai között rendet teremteni.

Száznegyvennégy napig tartott a Magyar Tanácsköztársaság dicső kora, mert a külső és belső körülmények folytán el kellett buknia.

A bukás okai: a KMP. és a SZDP, úgy egyesült, egymással, hogy azt nem előzte meg az SZDP.-nek az árulóktól és megalkuvóktól való megtisztítása. Az áruló szociáldemokraták befurakodtak a Tanácsköztársaság belső szerveibe és belülről áskálódtek a tanács hatalom ellen. A kommunisták a földkérdésben engedtek a szociáldemokratáknak. A földet kiszajátították, de nem osztották szét a földrevágó parasztságnak. Mindezek a hibák kiküszöbölhetők voltak, de a külső ellenség túlerője miatt erre idő hiányában nem volt már mód.

A bukás dacára 1919. megmutatta, hogy a dolgozó magyar népben hatalmas forradalmi erők rejlenek. 1848 után 1919-ben másodszor járt népünk a haladás erőivel egyvonalban. A Tanács hatalom azaz, hogy lekötötte az ellenforradalmi imperializmus erőinek egy részét, hozzájárult a Szovjetunió győzelméhez és megszilárdulásához.

Az ellenforradalom győzelme meghiúsította a magyar dolgozók negy tervét, de csak egy időre. Az ellenforradalom legnehezebb éveiben a magyar munkásság, dolgozó parasztság és haladó értelmiség legöntudatosabb tagjai mindvégig kitartottak a Magyar Tanácsköztársaság eszméje mellett.

1919 már történelem. A történelem pedig a szabadság tankönyve. Senki sem tekintheti át népének útját, ha nem látja a múltat, ha nem látja, hogyan ütközött össze hosszú évszázadokon át szolgaság és szabadság.

A magyar nép történelme egészének mi vagyunk a hordozói. Mienk 1919 Tanácsköztársasága is. Aki jól ismeri a Magyar Tanácsköztársaság hősi harcát, jobban tudja saját mai feladatait is.

Basternák József szds.

A Tegnap HARCOSAI

Mihályfi-Kovács György
riportsorozata.

A történelem homokóráján 40 esztendő alig valami, de az ember életében négy évtized hosszú idő. Különösen hosszú idő akkor, amikor/vállunk mögött/ dolgoz, munkás küzdelmekkel, szenvedésekkel és kevés örömmel telt évtizedek jelzik: az idők meggyéinek határköveit...

Az emlékezés negyven szál tavaszi csokrával köszöntjük elvtársainkat

a régi Veteránokat: kik harcosai voltak négy évtizeddel ezelőtt a Vöröshadseregnek, s éltük kockázatával fegyverrel a kezükben védték a Tanácsköztársaságot.

Ma már az időnek hava, beüzüstözte fejüket, de négy évtizeddel ezelőtt, Ők is huszévesek voltak, fiatalok ! Igen ! Huszévesek, fiatalok voltak Ők, telve reménnyel, vággyal és fegyvert fogtak, mert meggingsthatatlan hittel bíztak abban, hogy harcuk eredménye: biztosítja majd a dolgozók millióinak békés szabad boldog nyugodt holnapját !

Köszöntsük Őket szeretettel és pergezzük vissza négy évtizeddel az idők ezüstös biborfonalát és hallgassuk meg visszaemlékezéseiket, hiszen Ők voltak a történelem tanulói...

Szabó bácsi.

Mindenki jól ismeri Szabó bácsit a szerszámüzemből. Szorgalmas ember, lelkiismeretes munkaeerő. Sokszor az esti órák is az íróasztalánál találják. Szereti nagyon a munkáját, mindenben segítségére van munkatársainak. A "KISMOTOR" c. lapnak megjelenése óta szerkesztője, s szívügye a lap, melynek elsősorban Ő a motorja. Fiatalos lendülettel és szívósággal harcol, hogy a lap időben megjelenjen, harcol, hogy a lap halszó szellemi legyen, hogy a lap szolgálja a párt és a kormány célkitűzéseit: a szocializmust.

Nem kis feladat ez, a gazdasági munka elvégzése mellett. Szívügye, hogy a lap választékos kivitelben, tetszetős formában jelenjék meg és tartalmilag egy szinten legyen az olyan üzemi lapokkal, melyben hívtásos újságírók dolgoznak. Fáradszhatatlanul dolgozik azon, hogy az üzem dolgozói a maguk lapjának érezzék és tekintsék a "KISMOTORT"-t. Már este van, de a lépcsőházból még látni lehet az ablakokon keresztül, hogy a munkahelyén dolgozik. Az íróasztalánál ül, mikor belépünk az írodájába. A műhely már csendes, csak hátul két-három marógép megy, s miközben a negyvenévvvel ezelőtti eseményekről beszélgettünk, a gépek egyetlenes zugása kíséri beszédünket.

.....huszonkétéves voltam 1919-ben, kezdő Szabó Pista bácsi a beszédet miközben gyorsan fut ceruzám a sima papíron. Négy háborús esztendő állt mögöttem. Két front, hadifogság és egy sebesülés. Akkor már nagyon vágyódtunk a béke és az otthon után. 1919 május végén a vörös hadsereg parancsnoki hiányok pótlására mozgósította az öt legfiatalabb tartalékos tiszti korosztályt. Így kerültem a 68-ik közös gyalogezredből alakult 68-ik vörös gyalogezredbe, melyben mint szakaszparancsnok kezdtem meg szolgálatomat, majd századparancsnok lettem.

.....ma negyven év távlatából azt is mondhatnám, hogy a kommunizmus iránti lelkesedés vitt a vöröshadseregbe. Családom erősen a 48-as hagyományok befolyása alatt állt, de mint általában az értelmiség zöme: nem vett részt az aktív politikában és így én sem. Ezredünk nagy része azonban Jász-Nagy-Kun-Szolnok vármegyei parasztokból és szolnoki ipari munkásokból állt, kik lelkesen küzdöttek a proletárdiktatúráért, mely részükre a föld felosztását és az üzemek szocializálását jelentette.

Látva a vezetésemre bizott vöröskatonák lelkesedését - nem szobotáltam - mint sokan az akkori parancsnokok közül - hanem arra törekedtem, hogy őket a harcokban a legjobb tudásom szerint vezessem ! Az ezred részt vett a vöröshadsereg tiszamenti hadjáratában is és ennek kapcsán két eseményről szeretnék megemlékezni:

Szentest felszabadítására több támadó csoport alakult a Tisza mentén. Ezredünk Sövényházán csoportosult s tüzérségi fedezett mellett, Sövényháza és Mindszent között kellett át a Tiszán, majd Szegvár felé előnyomulva az ellenséges erőket Hódmezővásárhely irányába nyomtuk vissza. Közben a Csongrádnál átkelt csapatok Szentest felszabadították és így ezredünk déli irányból védte a várost. A sokszoros túlerő elől azonban vissza kellett vonulni és ezredünk Csongrád és Szolnok között a tiszai part-védelem egy részét vette át.

Még egy fegyveres tényről kell megemlékeznem, mely közvetlen a Tanácsköztársaság bukása előtti napokban zajlott le. A Szolnok felszabadítására összehívott csapatokat Abonyban koncentrálták, onnan indultunk Szolnok felszabadítására. A támadás előtt ezredünk az Ujszász és Ceglédi vasutvonal töltései által bezárt

szögben gyülekezett és támadásunk célja: a nagy vasutállomás elfoglalása volt. Soh' sem felejttem el azt a napot, folytatta a visszaemlékezést Szabó bácsi... A támadás a délutáni órákban az ellenség erős gépfegyver tüzeiben indult meg. Külön nehézséget okozott a pályaudvar mögötti téren lévő viztoronyban elhelyezett géppuskák leküzdése. A támadás sikerrel járt és ezredünk megszállotta a nagy állomást és annak környékét. Az utcai harcok még az éjszakai órákba is behuzódtak és az ellenséget egészen a közúti tiszai hidig nyomtuk vissza! Sikeres támadás volt!

Másnap reggel akartuk a várost az ellenségtől teljesen megtisztítani és ezredünk azt a feladatot kapta, hogy a Zagyva-Tisza torkolatánál befészkelte csapatokat támadja meg. A reggeli órákban ragyogó napsütésben indult meg a támadás. Alig kezdtük meg azonban; lefújták a támadást, mert a Tanácsköztársaság megbukott. Egyé váltam a katonáimmal, utolsó percig becsülettel harcoltunk..... Ezredünk utolsó fegyver ténye tehát győzelmes előnyomulás volt! Másnap Abonyban tettük le a fegyvert és utána az aradi várba vittek, majd Kecskeméten voltam hadifogságban, ahonnan megszöktem.....

Magyar Gyula

Ki ne ősmerné a regie lakatosműhelyből Gyula bácsit? Ha lakatos vagy egyéb vasmunkáról van szó, már hívják is a Gyula bácsit. Nem szeret sokat beszélni, de a keze annál gyorsabban jár. Lektot nyit, zárt jevit, vés, fur, farag, szaporán emeli a kalapácsot, vagy szedi elő a hidegvágot, vagy ha a munka megköveteli már jelölést is tesz a rajztüvel a munkadarabon. Gyorsan cigarettára gyújt és már elis merül a munkájában. Fistolosen mozog, a napi munkaidő minden percét kihasználja, mindig siet, mindig sürgős munkája van. Jó szaktárs, szeretik a munkatársai és becsülik a munkáját a vezetőség is. Sok szép lakatosmunka dicséri az ő szaktudását és szakmásméretét. Univerzális vases Gyula bácsi, sok precíz láda, vasajtó mely a tűz és robbanás veszélyes helyiségekben van beépítve, vagy egészséges nagyméretű ablak, melybe vidáman besüt a tavaszi napfény és a világosság betödul, dicséri az ő kezeügyességét! Magyar Gyula még nem mondta azt, hogy ezt, vagy azt nem tudja megcsinálni, már huzza is ki a szerszámos fiókját, már nyul is azzal a biztonsággal a szerszámmért, mint az orvos a műszerért és már csinálja is a munkát! A szerszámos fiókjáról majd máskor fogunk külön írni, mert abban a szerszámos fiókban található minden méretű kulcs és álkulcs, reszelők, fogók, csevarhuzók, kalapácsok! Sokszor az a gyanunk, hogy nem csak Gyula bácsi ősméri jól a szerszámaikat, hanem talán a szerszámok is ősmérik és szeretik Gyula bácsit, hiszen jó pár esztendeje megvannak egymással.....

"Jól van beszélek én, mondja Gyula bácsi, miközben egy cigarettára gyújt de nagyon sietek, mert van egy sürgős munkám..." hát írjunk akkor gyorsan.....

..... 1918 decemberében a Károlyi kormány rendeletére mint 21 éves kora férfinek tényleges szolgálatra be kellett vonulnom az 1-es honvéd lektanyába. Onnan Móróra /Balasagyarmat- mellett/ vezényelték a századunkat, mely a 2-ik vörös gyalogezred kötelékébe tartozott: határvédelmi szolgálatra. Rövidesen onnan áthelyezték a századunkat Nógrádverőcére.

1919. május 29-én Szóbra vezényelték egységünket, ahol egyesültünk a szobi vörösalakulatokkal, Éjjel három órakor a dunai monitor megadta a jelt egy ágyulövessel a csehek elleni támadásra. Azt az éjszakát soh' sem fogom elfelejteni! Az Ipoly vasúti hidon át egészen Párkánynáig vertük vissza az ellenséget.

Másnap reggel egyesültünk az Esztergomból átkelt vörösalakulatokkal és egészen Lévaig vertük vissza az ellenséget! Ott Léva melletti Garam part tulsó oldaláról az ellenség pütkösdétfőjén ellentámadást kezdett. Ebben a harcban óriási tulerővel álltunk szemben és harcközben balkezemen megsebesültem, melynek nyomát még ma is viselem. A lévai kórházból Budapestre kerültem és itt ért a hír, hogy a Tanácsköztársaságot a tulerő leverte.

Szénási Ernő

Még csak pár esztendeje dolgozója üzemünknek, de ha felbontás, kémény, vagy felhuzás, ajtó, ablak áthelyezés, iroda kifestése vállalik szükségessé, vagy egyéb kőműves, építő munkáról van szó, már hívják is az: "Ernő bácsit"! Ernő bácsi mint tudjuk jó kőműves mester. Velő és brigádjával az egész üzem területén gyakran találkozhatunk. Simitólapát, kalapács, rugós acélcentiméter, ácsceruza mindig a kezülgében van! Egészséges pirospozsgás arcából mindig mosolygós szemek néznek a világba. Pirosarcsa előtt a szürkés-fehér malteros ruhától. Fiatalosan megy fel a létrán Ernő bácsi és szorgalmasan dolgozik. Se szeri-se száma azoknak a betonlapoknak, melyekre termelőgépeket erősítenek fel. 1916-óta vesz részt a munkásmozgalomban és 1945-től párttag. Két fia és két lánya van Ernő bácsinak. Egyik fia hajólektos és kovácssegéd, ez a fia különben élsportoló is. A másik fia a gépi fagyógépek segéd és ezen túlmenően: tizenegy gyermek apja! Az egyik leányának meg öt gyermeke van, a kisebbik leány még nem ment férjhez. Ernő bácsi nagyon büszke az élsportoló fiára, de talán még büszkébb arra, hogy 16 unokája van. Ernő bácsi még csak ötvennyolc éves, szépen él a párjával... Miközben cigarettára gyújt és annak kéklő füstje után tekint, talán a munkában eltöltött nehéz és küzdelmes életére gondol.

Aztán elkezdí mondani a szót: 1919 tavaszán itt a szomszédban a pest-vidéki törvényszék építkezésén dolgoztam. Önként vonultam be vöröskatonának a Ferenc József gyalogsági lektanyába. Háromnap kiképzés után kimentünk a frontra. A front akkor Miskolcon állt. Csapatom a MÉMOSZ. 1-zászlójának 2-ik szakasza volt. Miskolcon hamarosan a vonalba kerültem. A harc első és felső Zsolcra között állt. Kemény küzdelem után az ellenséget megfuttatuk és mentünk fel egészen Ongáig. Majd a vonalból visszavezényelték bennünket Miskolcra, ott egyesültünk a MÉMOSZ géppuska századdal, mivel nem volt meg a teljes létszámunk.

Rövidesen parancs jött, hogy Bölcshöz kell vonulnunk, hol nagy elleneséges csapatösszevonások történtek. Ezeket a csapat megmozdulásokat kellett megszakitannunk. Sikerkült is a fegyver tényünk és győzedelmesen haladtunk felfelé Kassa, Eperjes, Kisszeben, Erdőmocsolya irányába. A határtól 5 kilométerre voltunk már, amikor jött a parancs, hogy vonuljunk vissza Tokajnak: irány a másik front! Ott szintén felvettük a harcot az ellenség ellen és Tokaj tulsó feliről átkelve a Tiszán páncélos alakulatok ellen harcoltunk: Rakamaz, Timár, Vöröstanyáig. Ott megsebesültem. Tokajba vitték, majd felszállították az egyik budapesti katonai kórházba. Itt ért a Tanácsköztársaság bukása. Aztán 1922-ben letartóztattak mint politikai foglyot. A rendőrségtől kezdve a Margit-körúti fogházig és a különböző fegyházakig mindent megjártem. Kettőév és nyolchónap után az esztergomi fogolytáborból szabadultam ki.

Bodó bácsi

Már jó pár esztendeje ősmerek az üzem dolgozója Bodó József tü.ftórm. pk.helyettest. Hol az egyik, hol a másik műhelyben tűnik fel. Szorgalmas és éberén járja éjjel-nappal, hétköznap és ünnepek az üzemet. Ha esik, ha fuj, amikor a köteleesség szólítja, leellenőrzi az üzemet. Ki sem lehetne számítani, hogy hányszor, hány kilométert, hány lépcsőt tett ki az ut, melyet az üzemben megtett.....

Vajjon az üzemben akadnak e páran, akik arra gondolnak, hogy mikor odahaza pihennek, vagy ünnepek, vig majálison szórakoznak és együtt vannak szeretetteikkel, vagy áttáncolnak egy farsengot gondtalanul, hogy van aki vigyázz az üzemre, vigyázz a társadalmi tulajdonra, millios és millios értékekre?!

Vajjon minden dolgozó megadja e szt a megbecsülést és tiszteletet azoknak, akik a nap minden órájában készek szembeállni a pusztító tüzrel és vigyáznak az üzemre, hogy nyugodtan lehessen termelni, de legelső sorban életünkre vigyáznak és betartatják a megelőző tüzrendészeti előírásokat ?!

Bodó bácsi rövidesen nyugdíjba megy már. Valamikor ő is vasas volt. A munkásmozgalomnak, a pártnek régi harcosa. Bodó ftórm.-nek nem idegen egy műhely sem, otthonosan mozog a gépek között, köteleességét szorgalmasan végzi. Tul van már

a hatvan esztendőn, de még katonás ember, s miközben megtömködi pipáját, lassen elmondja a négyévtizeddel ezelőtti eseményeket, melyekben Ő is résztvett:

Karánsebesen Krassó-Szörény vármegyében szüleimnél laktam mint leszerelt katoná. A románok megszállták a várost és besoroztak minden épkéz láb forfit katonának. Engem is besoroztak és beakartak vetni a vöröshadsereg ellen. Tegyei Károly legénykori pejtásommal a románoktól megszöktünk, mielőtt bevetettek volna bennünket. Szőregnél Szeged mellett átszöktünk éjszaka a határon. Majd Kis-kunfélegyházán jelentkeztünk az ottani vöröshadsereg parancsnokságán. Mint leszerelt, kiképzett katonák azonnal a frontra jelentkeztünk. Engem egy vörös göppuskás osztághoz osztottak be, majd Csongrádnál a Tiszán az első sikeres hadművelet alkalmával átkeltünk és Szentesen a vasut mentén a temetővel szemben foglaltunk állást. Ezen győzedelmes hadművelet hajnali három órekor kezdődött és délelőtt tíz órekor már elis foglaltuk a vasutállomást is.

Majd mikor a fehérek áttörték a Tiszánál, Szolnokon a frontot, minket visszavonultattak Csongrádra. A vasuti hídon vonultunk vissza. A vasutihíd biztosítására irányítottak bennünket. Sikeresen védtük a hidat a tulerő ellen! Csongrádnál /román front volt/. Majd Lévára a csehek ellen irányítottak bennünket. Rövid harcok után a csehek már nem tüzeltek ránk. Meggyeztünk velük, hogy nem lövünk egymásra. Hosszu ideig ott tartózkodtunk, majd parancsot kaptunk, hogy egy nagy kopár térségre parancshirdetésre gyűljünk össze. A csapattesteket nagy körbe vonták össze. Ott Kun Béla beszédet tartott, majd elbucszott tőlünk és kijelentette, hogy "Eltársak mindenki menjen ki merre lát!" Tulerővel szemben fel kellett adnunk a harcot!

Mindannyian menekültünk és civilruhát próbáltunk szerezni. Sajnos az ottani parasztság nem mert ruhát adni, mert félt, hogy ha megtalálják náluk a vöröskatonaegyenruhát - bántodásnak lesznek kitéve. Nagy nehézségek után Pestre kerültem, majd mikor a románok megszállták a fővárost, a Keleti pályaudvornál a Baross-téren láttam, hogy teherauton több elvtársunkat megláncolva vitték a fehérek és kényszerítették őket, hogy nagy táblákat tartssanak a kezükben, melyekre rá volt írva, hogy "Igy járnak a vörösök, akik vöröskatonák voltak". An ezt látva átszöktem a Mecseken, Szerbiába menekültem. Négy év múlva tudtam csak Pécsre visszazökní.

A négy veterán élményeiből egyöntetűen megállapíthatjuk, hogy a Vörös-hadsereg az utolsó percig tartotta a frontot.

A bukás okát tehát elsősorban a belső bajokban kell keresnünk, a Tanácsköztársaság szerveibe befurakodott árulóknak és megalkuvoknak; másodsorban pedig a külső ellenség tulerejében.

Ennek megítélése a történelem hivatása.....

TEVÉKENY üzemi pihenés

Előző számunkban beszámoltunk arról, hogy február 16-án a Szerszám-üzemben megindult az "üzemi tevékeny pihenés" mozgalom, a napi 7-8 percig tartó torna.

Azóta már a két Tekercselőműhely és a Sajtólőműhely dolgozói is bekapcsolódtak ebbe a mozgalomba és mire ez a lapunk megjelenik, remélhetőleg már a gyár összes dolgozói részt fognak venni ebben a testet-lelket egyeránt üdítő tornában.

Alábbi sorokban Kovács Géza: a Testnevelési Tudományos Tanács munkatársa - a mozgalom vezetője ismerteti " az üzemi tevékeny pihenés" lényegét:

"A dolgozók nagyon nehezen tudnak védekezni a túlfáradás ellen, mert

mindennapos elfoglaltságuk mellett nem fordítanak erre annyi figyelmet, mint amennyit megérdemelné. Erényként emlegetik, különösen a nők közül sokan, hogy mennyire kevésbé törődnek magukkal, milyen sok időt szánnek családjukra, lakásukra, növényeikre, egyéb dolgukra.

Sokan azonban rájöttek erre, hogy nem az a legdicséretre méltóbb dolog, hogy valaki valamivel sokat foglalkozik, hanem inkább az, amely kevés idő és erő ráfordításával a legeredményesebb. Az pedig nyilvánvaló, hogy annak könnyebb gyorsan, hibátlanul termelni, aki erős ügyes, akit nem erőltet meg munkája, aki nehezen fárad el, a fáradtságot pedig gyorsan kipihen.

A gyakorlott munkás rendszerint a második munkasórában termel legjobban, legtöbbet. Az iramtól függően általában a harmadik órától kezdve jelentkezik a fáradtság és fokozódik a munkaidő végéig. Nyolc óra alatt még akkor is elfáradna az ember, ha tétlenül állna, vagy csak üldögélne. Munkában az idő észrevétlenebbül mulik, de azért az álló munkánál elmerevedik a láb ha eleinte nem is észleljük, egy idő múlva jelentkezik a derék fáradtsága és érzékenysége, elfárad a szem, a tépintő érzék, eltompul a figyelem. Utó munkánál legkellemetlenebb a hátfájás szokott lenni, de igen zavaró a láb zsibbadása és a nyugtalanság érzése is. Különböző ok nélkül feszülten ideges lesz az ember.

Akarattal ugyan uralkodhatunk magunkon, de a közérzet rosszabbodása mégis kedvezőtlenül befolyásolja munkánkat. Különösen ott lehet ezt jól látni, ahol darabbérben fizetnek. Az utolsó két órában az erőfeszítés ellenére alig van a munkának látszatja. Gyakori a sérülés és selejt.

Vajjon mindez változtathatatlan-e ?

Annál izgatóbb számunkra ez a kérdés, mert a sokszor ismétlődő fáradtságból mindig megmarad egy kicsike, ami évek során felhalmozódik. Egyrészt a túlzottan igénybevett részekben mutatkoznak hátrányos elváltozások - lábon viszerek, bokasüllyedés, boka degadás, csipő és derék érzékenység, pupos háttartás; másrészt az elhanyagolt részek kerülnek természetellenes állapotba - hasban elkövéredés, a nem használt részek legyengülése sorvadásos jelenségei; harmadrészt az életműködések rendes egyensúlya megbomlik - gyakori főfájás, a szív verése meggyorsul, a vérnyomás megnő, vagy nagyon lecsökken, az étvágy rendellenes, hasonlóképpen az emésztés, a légzés felületesebb és szapora, gyakori az álmatlanság, idegesség.

A használt házi gyógymódok /dohányzás, fekete-kávé fogyasztás, fájdalomcsillapítók, altatók, alkoholfélék/ csak tovább rontják az amúgy is kedvezőtlen állapotot, mert látnaként azt a hitet keltik, hogy a bajok oka megszűnik. De ha hatásuk elmúlik, a kellemetlenségek csak még inkább jelentkeznek. Ezért gyakoribbá válik a szerek használata, míg kiszakulnak a káros szenvedélyek és még jobban gyorsítják a leromlást.

Akik fokozatosan a betegség szintjéig lecsusznek, azokat az orvosok meggyógyítják, de mert a körülmények nem változnak a visszaesés már könnyebb és hamarabb be is következik. Egy seregnyi jobbsorsra érdemes ember a rendelők állandó látógotója és állandó kárvallott, miután a táppénz egynegyed fizetéssel kevesebb mint a rendes kereset.

Igy szokott ez lenni mindenütt, kivétel csak ott található, ahol a megrögzött szokásokkal szakítottak és megszervezték az üzemi tevékeny pihenést. A nemzetközi szakirodalom közlése szerint az üzemi tevékeny pihenést sok ezer gyárra és hivatalra kiterjedően alkalmazzák a Szovjetunióban, Csehszlovákiában, Németországban, Kínában. Sok helyen bevezették Lengyelországban, Jugoszláviában. Kísérleteznek vele több nyugati országban is.

Az órákon át hatásos pihenés nem állhat csak ülésből, fekvésből. Ugyan-is testünk minden része nem egyformán fárad. Egyik rész tulsokat dolgozik, a másik rész nem kapja meg a szükséges igénybevételt sem. A túlfárasztott részek jobb vérrel táplálása szel érhető el, hogy az elhanyagolt részeket jól megmozgatjuk. Így mindkét irányban jót cselekszünk s egyben óvjuk a szervezet életműködésének egyensúlyát is.

Sok ezer tapasztalat igazolja, hogy a mindennapos tevékeny pihenő nem csak az sz napi igénybevételt egyensúlyozza ki, hanem kedvező hatása összegeződik és egy idő múlva a szervezet egész állapotát normalizálja, sőt fokozatosan javítja is.

Ma már éppen a tömeges tapasztalatok nyomán vitathatatlan az, hogy a naponta ismétlődő 10 perces szakszerű testnevelés döntő hatása.

Különböző üzemek sokféleképpen állították be a tevékeny pihenést, aszerint, hogyan érik el az egészségre és a termelésre a legkedvezőbb befolyást. Van ahol a munka kezdése előtt tartanak 10 perces testnevelést. Olyan is akad, ahol a munka végeztével edzették magukat. Eddig ott volt a legeredményesebb, ahol az étkezési idő figyelembevételével arányosan osztották fel a munkaidőt és vagy a műszak első harmada végén, vagy kb. a fele időben tartották meg a tevékeny pihenést.

Az ilyenkor alkalmazott tevékeny pihenés által szerzett felfrissülés nem csak a munkával addig eltöltött idő elfáradását közömbösíti, hanem a szerzett működésének kedvező beállításával huzamos ideig azt is biztosítja, hogy az igénybevételnek megfelelően látja el táplálékkal az egyes testrészeket, szállítja el és dolgozza fel a fáradtságtermékeket, azaz a szervezetet egy hosszantartó nagyobb teljesítményre állítja rá. Ennek következtében a testi munka erőnléti szempontból is határozottan hasznossá válik. A szervezet megkiván egy bizonyos mennyiségű testi erőfeszítést. Csak akkor jó a lélekezés, a vérkeringés, az emésztés, csak akkor tudunk egészségesen és frissítően aludni, ha a szükséges mértékig igénybe vesszük szervezetünket.

Érdeemes tehát a tevékeny pihenéssel foglalkozni, hiszen a legnagyobb kincsünk, életünk és munkaképességünk érdekében tesszük azt."

TÖMEGSZERVEZETÉNK életéből...

Dupla, vagy semmi.....

Szórekostunk, nevettünk és tenultunk az MSZBT helyi szervezete által a múlt hónapban megrendezett szellemi olimpiáson. Szeretettel és örömmel üdvözljük vállalatunk ezen új kulturszínfoltját és köszönjük a rendezőgárda fáradtságos munkáját. Ugyanakkor gratulálnunk kell a negyszámu, elsősorban fiatal versenyző társaságnak is, akik minden sugást megvető bátorsággal küzdöttek az üvegborért, könyvért, vagy csokoládéért. Érdekes volt, jó volt, tanulságos volt a rendezvény.

Ha a jövőben ügyelni fog a rendezőség arra, hogy az egyes kérdések között ne legyen olyan nagy különbség /az egyik kérdés ugyanis túl könnyű, másik viszont túl nehéz volt/ és ha Uhrík et. egy kicsit élénkebben fogja vezetni a versenyt, biztosan még nagyobb lesz a siker.

Nekünk is lenne egy kérdésünk a rendezőséghez /ha megfejti ugy juttat-e a legközelebbi versenyen még többen leszünk/ kérdésünk pedig az, hogy mikor lesz a legközelebbi ilyen természetű rendezvény?

Vadászi

Nőnap üzemünkben.

Már napok óta folyt a készülődés vállalatunknál a Nemzetközi Nőnap előkészítésére, megünneplésére. Nőbizottságunk szorgos tagjai mindent elkövettek, hogy ezen a napon a lehetőségekhez mérten minél kedvezőbb meglepetést szerezhessenek társnőiknek.

Férfi dolgozóink is átérték az ünnep jelentőségét és igazán jelentős részt vállaltak a nagy munkából. A meglepetés már ott kezdődött, amikor a

szépen elrendezett ebédlőbe léptünk. Öt fehérkötényes, fejkendő dalia fogadta a belépő nőket és férfi vendégeket, Tilly szaktárs vezetésével és "vették" át kabátjaikat, majd asztalhoz ültették a vendégeket.

Gál szaktársnő kedvesen üdvözölte a megjelenteket, majd a Szakszervezet megbízásából Vadászi kartárs méltatta a dolgozó nők érdemeit. Beszéde rövid, de mindent magába foglaló volt. Utána a Szakszervezet, a Nőbizottság és a Kis kiváló munkát végzett nőtagjait ajándékozta meg kedves kis apróságokkal.

Ezután ismét az öt fehérkötényes, fejkendő férfi szereplése következett hozták a szépen elrendezett tálcákat a finom falatokkal, amit jó étvágyal, jó hangulatban fogyasztottak el a megjelentek. A felszolgálásban feltűnt Tilly szaktárs ügyessége. Lehet, hogy náluk odahaza gyakran van "nőnap"?

Alig, hogy az utolsó falat is lecsuszott, megszólalt a zene és elkezdődött a tánc. A hangulat egyre emelkedett, s ki tudja meddig emelkedett volna, ha a holnapra nem kellett volna gondolni.

Sportegyesületi közgyűlés.

Március 5-én tartotta Sportegyesületünk első közgyűlését. Tiszai István ideiglenes elnök beszámolójából megtudtuk, hogy az egyesületnek öt szakosztálya van, melyek az őszi fordulón jó eredményeket értek el.

A futball szakosztály első csapata a budai kerületek bajnokságának első osztályában hetedik lett. A második csapat pedig a második osztályban ugyancsak a hetedik helyet érte el az őszi fordulón.

Női röplabda csapatunk a II.-XII. kerületi bajnokság első osztályában a hatodik helyen végzett.

Asztalitenisz csapatunk pedig ugyancsak a II.-XII. kerületi bajnokság második osztályában a második helyen végzett.

Legaktívabb a teke szakosztályunk, ahol négy csapat indult az őszi egyfordulós bajnokságban. Első csapatunk a budapesti második osztályú bajnokságban a harmadik helyen végzett. Tartalék csapatunk pedig a tartalék csapatok között ugyancsak a harmadik helyen. A szakszervezeti bajnokságban indult első csapatunk az élcsoportban küzd, második csapatunk pedig a középben.

Végül sakkcsapatunk ugyancsak a középben van a budai kerületek első osztályú bajnokságában.

A továbbiakban az "üzemi tevékeny pihenés" akcióról számolt be, mely hazánkban elsőnek gyárunkban indult el. Megköszönte a Vállalat, Párt és Szakszervezeti vezetőség támogatását, a művezetőktől és osztályvezetőktől pedig megértést kért az edzésre menő dolgozókkal szemben.

A közgyűlés második pontja az alapszabályok ismertetése volt, amelyet a közgyűlés Biró László által javasolt kiegészítéssel el is fogadott.

Harmadik napirendi pont a hét tagú vezetőség megválasztása volt. A közgyűlés Nemesfalvi József módosító indítványa után a vezetőség rendes tagjaivá Tiszai Istvánt, Mohácsi Józsefet, Kelemen Dezsőné, Czifferszki Bélát és Toth Andrást, póttagjaivá pedig Csányi Zsuzsát és Karsai Istvánt választotta.

A vizsgálóbizottság tagjai pedig Pollák Lászlóné, Borsodi Béla és Ujhelyi György lettek. Ezután Makrai Béla osztotta ki a jutalmakat és a díjakat.

Jó szervező munkájukért Nemesfalvi József, Szilassy Tibor, Kiss József és Megtért József részesültek jutalomban.

A házi tekebajnokság első csapatában Horváth Ernő, Madó István és Brunecker Ferenc, második csapatában Raáb József, Falvai Lajos és Kovács Károly részesültek díjazásban.

Egyfa...mag egyfa...az öt fa...?

sportolókat - méltatva azok eredményeit. A közgyűlést Andrács Gyula et. vezette le.

Vigaszdíjként pedig Szűcs József egy kis számológépet, Varga Jancsi pedig egy cuclis üveget kapott, hogy miért ennek eldöntését olvasóinkra bizzuk.

Végül az őszi egyfordulós tekebajnokságban részt vett csapatok tagjai kapták meg érmeiket.

A díjazottak nevében Horváth Ernő mondott köszönetet a Vezetőségnek, mely a tekepálya megszerzésével a szakosztálynak intenzív munkára adott lehetőséget.

A II. kerületi Tanács Kisz Bizottsága és a T.S.T. nevében Csaba Elemér üdvözölte a közgyűlést és a

Erőnlét javítás?.....

A sikeres közgyűlés után a vezetőség a megjelenteket vendégül látta. Már a közgyűlés alatt is két megterített hosszú asztalnál ültünk, melyeket a sportolók legfiatalabbjai sörös üvegekkel és vajes-szalámis zsemlyékkel teli tálcákkal raktak meg.

Megindult a kedélyes beszélgetés, majd a tánczene hangjai Vállalatunk legfiatalabb dolgozóit táncra késztették. De nem csak a fiatalok táncolt: Bittner sporttárs? megirigyelve lányai sikereit maga is táncra perdült és végkimerülésig táncolt volna, ha az ünnepségnek 10 órákor nem lett volna vége.

Sz.I.

mi újság

A MŰHELYEKBEN?

A TMK, műhely.

A sávvágó olló ujtás szerinti átalakítása megoldásra vár. A szerszámüzem egyik marógépe generálózás alatt áll. Az egyik átalakított sajtológép a helység, valamint a szerelőállvány elkészülte után lesz üzembehelyezhető.

A forgácsoló-műhelynek három esztergapedja folyamatosan generálózás alatt van. A daraboló átépítésén és a rektári irodák világításának megoldásán a villeny-szerelők folyamatosan dolgoznak. A fázisjavító kondenzátorok bekötése, valamint a Fróbaterem gépházában a földelés elkészült.

Megoldásra vár a forgácsoló-műhely egy részében a csatornában lévő kábelek oszlopra szerelése; ez attól függ, hogy a Műszaki osztály mikor rendezi át a műhelyt

Megoldásra várnak a lemezelő világításának átszerelése, a kazánház széntároló világításának átszerelése, valamint a forgácsoló és TMK műhelyekben a jelzőcsengő felszerelése.

További feladat még a szerelőműhelyben két darab furógép acélpáncél csővétele.

Szerszámműzem.

Kétségtelen, hogy a szerszámműzem minőségi munkája az 1958 év folyamán lényegesen javult. Ezt mint hallottuk a kiértékelés során a vezetőség is elismerte. Ez a javulás a termelő üzemekre is kihat, mert jobb minőségű szerszámmal, jobb minőségű alkatrészeket lehet gyártani, melyek beépítése jobb minőségű motorokat eredményez.

Ennek ellenére azonban van még javítani való a szerszámműzemben. Elsősorban a munkafegyelem terén kell javítani: a munkaidő pontos betartásán és a nyolc óra teljes kihasználásán.

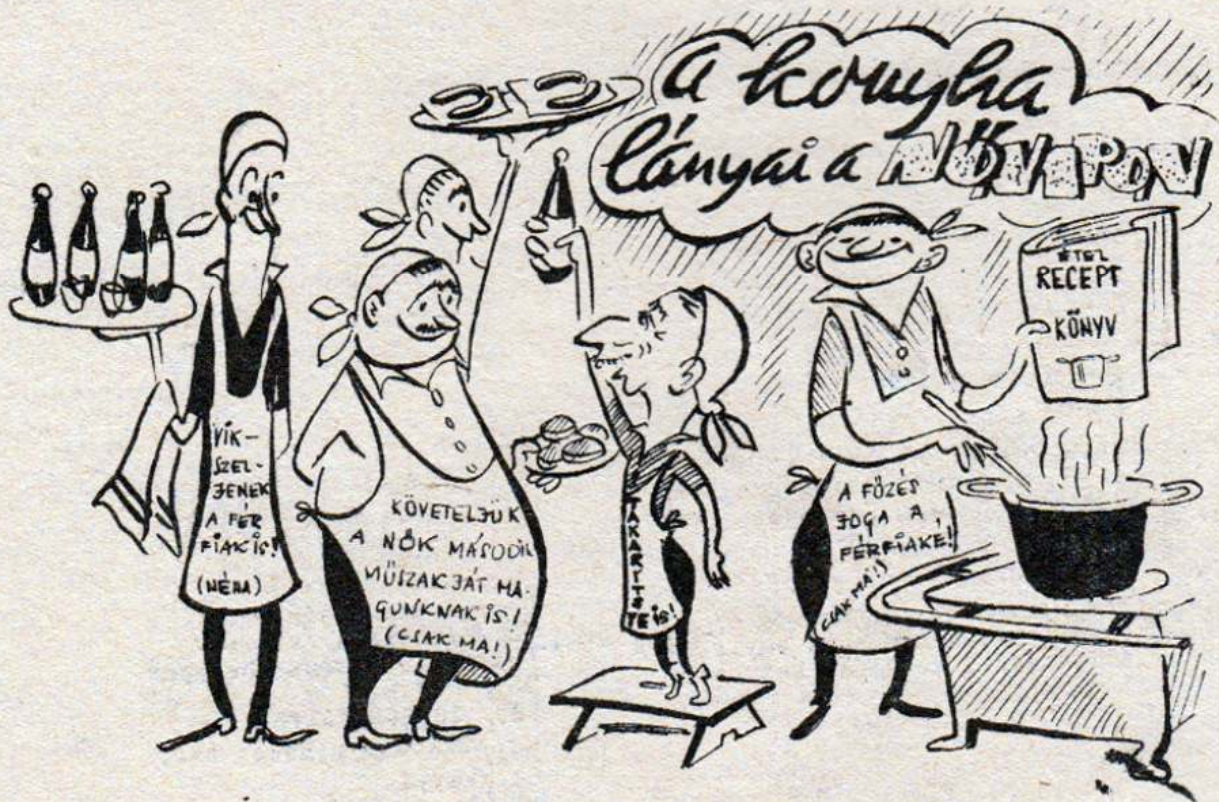
A hétórás munkakezdés nem azt jelenti, hogy hét órákor már bent vagyunk a gyár területén, vagy a műhelyben, hanem azt, hogy a munkát hét órákor meg is kezdjük. Ugyanez vonatkozik a munkaidő négy órákor való befejezésére is.

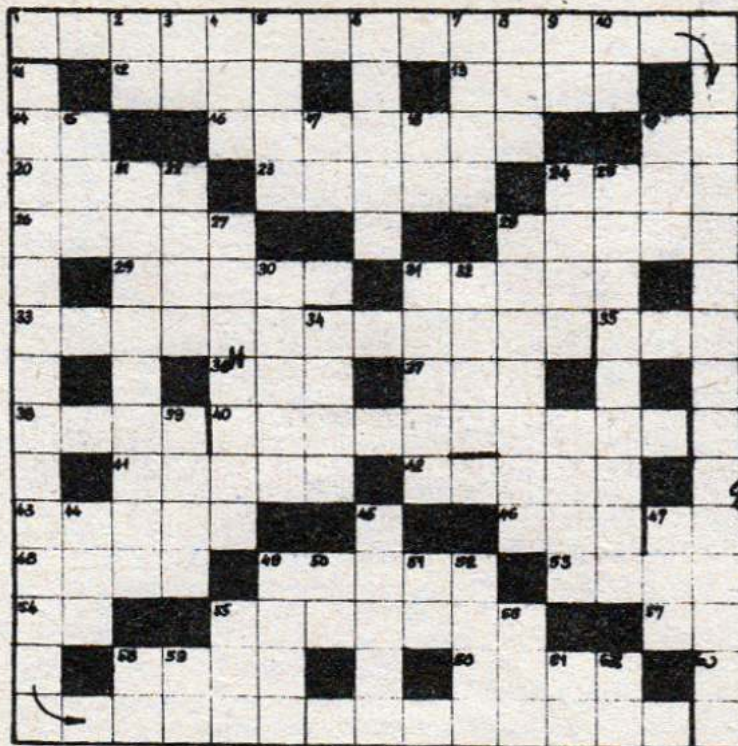
Ha a nyolc órás munkaidőt teljes egészében kihasználjuk, az eddig elért minőségi eredményen kívül a termelés mennyisége és a teljesítmény százaléka is emelkedni fog, amely az 1959 év kiértékelésénél további jó pontokat fog eredményezni üzemünk részére és ennek hasznát mi fogjuk látni.

Sajtoló, lemezelő, öntőde, bakelit műhely.

Dicséret illeti meg a sajtoló, lemezelő, bakelizáló és öntőde dolgozóit, azért, mert a sok új gyártmányunkkal kapcsolatban a legodaadobban és lelkiismeretesen elvégezték a feléjük kirótt feladatokat.

Részükről igen komoly volt az erőltetettebb munkatempó, hiszen a többi műhelyek munkája is mint slaggyártó műhelyen rejtük nyugszik, és ez időben adott anyagok a további műhelyek tervteljesítését segítik elő.

Beküldendő: vissz. 1 és
függ. 11

EVILZSUKA.

Visszintés:

- 1./ Idézet Tóth Árpád verséből
- 12./ község Pest megyében
- 13./ tél előtti
- 14./ U.F.
- 16./ 1944 vértanunk
- 19./ ónekhang
- 20./ Lé...
- 23./ Elhalgattat
- 24./ Szőrmeajtó
- 26./ Cukor idegen nyelven
- 28./ Bibliai név /E-E/
- 29./ Lány /betűk keverve/
- 31./ Továbbítja
- 33./ Meddő ige/minden marad a régieben/
- 35./ építészeti stílus
- 36./ D...ÁR idegen pénz
- 37./ C.E.A.
- 38./ Gyárunk népszerű dolgozója
- 40./ Egy másik népszerű dolgozó
- 41./ Festőművészünk, nevelővel
- 42./ Bajazzók egyik szereplője
/2 és 3 betű cserélve/
- 43./ Nyugtat angolul /i=y/
- 46./ Beteg angolul
- 47./ Házörző
- 48./ Duna betűi keverve
- 49./ házak mellett található/vissza/
- 53./ védte / vissza/ - ékezet
- 54./ feltételes kötőszó
- 55./ téli jelenség
- 57./ létezik
- 58./ önkéntes harci szövetség
- 60./ francia sanszónénekes egyik neve
- 62./ állóvíz / 1 kockában két betű/

Függőleges:

- 2./ C.A.
- 3./ nem áll
- 4./ fém
- 5./ egyenlő
- 6./ férfinév
- 7./ mit fogyasztunk nyáron?
- 8./ főzünk vele / 1 betű - /
- 9./ mutatószó
- 10./ személyes névmás
- 11./ Vörösmarty időket / 1 betű dupla
- 15./ férfi gyermek
- 17./ mennybolt /vissza/ - ékezet
- 18./ dátumrag
- 19./ női név becézve
- 21./ ilyen táplálkozás egészségtelen
- 22./ hűtlen volt /elején 1 betű - /
- 24./ Sz.D.T.
- 25./ Zsigmond kiskorában
- 27./ Komikus színészünk
- 28./ egy női és egy férfinév/becézve
- 30./ A.M.L.E.K.
- 31./ háziállat
- 32./ hajápoló eszköz /vissza/
- 34./ gyümölcs
- 39./ Poe Edgar
- 44./ L...A...
- 45./ Disz /katonai/
- 47./ egy idő óta /vissza/
- 49./ morse jelek
- 50./ helyhatározó rag
- 51./ kicsinyítőképző
- 52./ szócsata /vissza/
- 55./ azonos mássalhangzók
- 56./ O.V.E.
- 58./ idegen folyó
- 59./ elsodor mindent az..
- 61./ kutya
- 62./ tagadószó

A Kismotor februári számában közölt kérdések megfejtése a kérdések sorrendjében:

- 1./ Tökés érdekeket szolgáló bérrendszer. Magas teljesítmény átlagból indul ki és a munkást maximálisan kihasználja, mert szociális és egészségi szempontokat nem vesz figyelembe az alapteljesítmény meghatározásánál.
- 2./ A "Maffia" titkos társaság, mely az 1800-as évek elején Sziciliában keletkezett. A nagybirtokosok és uzsorások befolyása alatt állt és a tagok érdekvédelmében terror cselekményektől sem riadt vissza.
Mai értelme: aljas, fondorlatos cselszövés.
- 3./ Giuseppe Verdi: Nabucco.
- 4./ Építését az ókorban Julius Caesar kezdeményezte. A XIX. század végén a tervezés Türr István érdeme. 1893-ban nyitották meg és hossza kb. 6-6,3 km.
- 5./ Hegy a Korinthusi öböltől északkeletre. A görög mitológia szerint Apolló és a muszáik lakóhelye.
1817-ben Festetics György gróf Keszthelyre "Helikoni ünnepre" hívta össze a dunántúli költőket, ahol azok a "magyar nyelv művelésére" szövetkeztek. A Helikoni ünnepnek több éven át ismétlődtek.
- 6./ Verdi: Aida
- 7./ Lebédia a Krimtől és az Azovi-tengertől északra a Dnyeper és a Don torkolat vidékén fekszik és a népvándorlás korában őseink egyik ideiglenes hazája volt.
- 8./ a, az atmoszféra a földet körülvevő levegőburkolat.
b, A légnyomás mértékegysége.
c, átvitt értelemben a környezet hangulata.

A sztratoszféra az atmoszféra középsőrése 10-17 km. magasságtól c-ka 80 km-ig terjed.
Az ionoszféra az atmoszféra felsőrése 80 km-magasságon felül.
Rádióhullámokat visszaverő képessége okozza a "fading" jelenséget.
- 9./ a, Grönland 2.176.000 km²
b, Új-Guinea 785.000 "
c, Borneo 734.000 "

Az öt helyes megfejtő közül a könyvjutalmat sorshuzás útján Hesz Róbert /műszaki osztály/ kapta.

+ + + +

Az áprilisi szám részére cikkeket április 9-ig
vesszünk át.

Kérjük dolgozóinkat, hogy cikkeiket, javaslat-
ikat, bírálatukat ezen időpontig juttassák el a
szerkesztőbizottsághoz.

A lapot 6 tagból álló bizottság
szerkeszti.

Felelős: Szabó István

+ + + + +

Készült: Sportszokszorosító Üzemében.
Budapest, V. Bajcsy Zsilinszky-ut 36-38.
Felelős kiadó: A vállalat igazgatója.

+ + + + +

Ára 20 fillér.